

Паразитофауна и микози кај ципринидните риби во рибоодгледувачките објекти во Република Македонија

м-р Дијана Блажековиќ Димовска

АПСТРАКТ

Основни цели на истражување во оваа докторска дисертација се да се утврди: паразитофауната и присуството на микози кај ципринидните риби во поголемите и позначајни ципринидни (топловодни) рибоодгледувачки објекти во Република Македонија, по сезони, локалитети и видови риби; екстензитетот и интензитетот на инфестација на паразитите по сезони и видови риби; екстензитетот на инфестација на паразитите кај риби со различна старост и влијанието на паразитите врз коефициентот на исхранетост на рибите (Фултонов коефициент).

Во периодот од есента 2009 до летото 2012 година, прегледани се вкупно 1134 примероци риби, класифицирани во 4 видови, 3 родови, 1 фамилија и 1 ред. Испитани се следните видови риби: *Cyprinus carpio* Linnaeus, 1758 (крап), *Stenopharyngodon idella* Valenciennes, 1844 (бел амур), *Aristichthys nobilis* Richardson, 1845 (сив толстолобик) и *Hypophthalmichthys molitrix* Valenciennes, 1844 (бел толстолобик). Од вкупно испитаните 1134 примероци риби, инфестираност со паразити е утврдена кај 855 риби, односно инфестирани се 75,40 % риби.

Притоа, констатирано е присуство на 27 видови паразити, класифицирани во 6 класи, 14 реда, 15 фамилии и 18 рода. Пронајдени се следните видови паразити: Класа Protozoa - *Apiosoma piscicola*, *Chilodonella hexasticha*, *Myxobolus müelleri*, *Myxobolus encephalicus*, *Thelohanellus nikolskii*, *Ichthyophthirius multifiliis*, *Trichodina* sp. (кај *Cyprinus carpio*) и *Trichodina* sp. (кај *Stenopharyngodon idella*); Класа Monogenea - *Dactylogyrus extensus*, *Dactylogyrus minutus*, *Dactylogyrus vastator*, *Dactylogyrus anchoratus*, *Dactylogyrus lamellatus*, *Dactylogyrus aristichthys* и *Eudiplozoon nipponicum*; Класа Digenea - *Tylodelphys clavata* (ларва); Класа Cestoda - *Caryophyllaeus fimbriceps*, *Bothriocephalus opsariichthydis* и *Ligula intestinalis* (плероцеркоид); Класа Nematoda - *Raphidascaris acus*; Класа Arthropoda - *Ergasilus sieboldi*, *Ergasilus briani*, *Sinergasilus polycolpus*, *Sinergasilus major*, *Lernaea cyprinacea*, *Argulus foliaceus* и *Lamproglena pulchella*.

За прв пат, во водите во Македонија, утврдени и објавени се наодите на 8 видови паразити кај крапот (*Cyprinus carpio*) и тоа: *Apiosoma piscicola*, *Chilodonella hexasticha*, *Myxobolus müelleri*, *Dactylogyrus vastator*, *Ergasilus sieboldi*, *Ergasilus briani*, *Argulus foliaceus* и *Lamproglena pulchella*; 5 видови паразити кај амурот (*Stenopharyngodon idella*): *Ichthyophthirius multifiliis*, *Trichodina* sp., *Dactylogyrus lamellatus*, *Tylodelphys clavata* (ларва) и *Sinergasilus major*; 3 видови паразити кај сивиот толстолобик (*Aristichthys nobilis*): *Ichthyophthirius multifiliis*, *Dactylogyrus aristichthys* и *Sinergasilus polycolpus*; 1 вид паразит кај белиот толстолобик (*Hypophthalmichthys molitrix*) - *Sinergasilus polycolpus*.

Врз основа на добиените резултати од сите испитани ципринидни рибоодгледувачки објекти, највисок екстензитет (35,526 %) и интензитет (167,148) на инфестација е утврден со *Sinergasilus major* кај *Stenopharyngodon idella*, во есен.

При истражувањата за присуството на микози, утврдени се два соеви (сој 111 и сој 222) на габата *Saprolegnia parasitica* кај *Cyprinus carpio* од четири ципринидни рибоодгледувачки објекти во Македонија, со просечен процент на инфицираност од 12,65 %, што претставува прв утврден и објавен наод кај нас.

Клучни зборови: паразити, микози, ципринидни рибоодгледувачки објекти, *Cyprinus carpio*, *Stenopharyngodon idella*, *Aristichthys nobilis*, *Hypophthalmichthys molitrix*.

Parasite fauna and mycoses of cyprinid fishes from aquacultural facilities in Republic of Macedonia

Dijana Blažeković Dimovska, MSc.

ABSTRACT

The main goals of research in this doctoral dissertation were to determine: parasite fauna and the presence of mycoses in cyprinid fishes from larger and more significant cyprinid aquaculture facilities in Republic of Macedonia, by seasons, localities and fish species; prevalence and intensity of infestation of parasites by seasons and fish species; prevalence of parasites in fishes of different age and impact of parasites on fish condition coefficient (Fulton's coefficient).

During the period from autumn 2009 to summer 2012, a total of 1134 fish samples (classified into 4 species, 3 genera, 1 family and 1 order) were examined, of which 855 fish (75,40 %) were infested with parasites. The following species of fish were examined: *Cyprinus carpio* (carp), *Ctenopharyngodon idella* (grass carp), *Aristichthys nobilis* (bighead carp) and *Hypophthalmichthys molitrix* (silver carp).

Moreover, we determined the presence of 27 parasite species, classified into 6 classes, 14 orders, 15 families and 18 genders. We found the following parasite species: Class Protozoa - *Apiosoma piscicola*, *Chilodonella hexasticha*, *Myxobolus müelleri*, *Myxobolus encephalicus*, *Thelohanellus nikolskii*, *Ichthyophthirius multifiliis*, *Trichodina* sp. (in *Cyprinus carpio*) and *Trichodina* sp. (in *Ctenopharyngodon idella*); Class Monogenea - *Dactylogyrus extensus*, *Dactylogyrus minutus*, *Dactylogyrus vastator*, *Dactylogyrus anchoratus*, *Dactylogyrus lamellatus*, *Dactylogyrus aristichthys* and *Eudiplozoon nipponicum*; Class Digenea - *Tylodelphys clavata* (larvae); Class Cestoda - *Caryophyllaeus fimbriiceps*, *Bothriocephalus opsariichthydis* and *Ligula intestinalis* (plerocerkoid); Class Nematoda - *Raphidascaris acus*; Class Arthropoda - *Ergasilus sieboldi*, *Ergasilus briani*, *Sinergasilus polycolpus*, *Sinergasilus major*, *Lernaea cyprinacea*, *Argulus foliaceus* and *Lamproglena pulchella*.

For the first time, in Macedonian waters, we determined and published the findings of 8 parasite species in carp (*Cyprinus carpio*): *Apiosoma piscicola*, *Chilodonella hexasticha*, *Myxobolus müelleri*, *Dactylogyrus vastator*, *Ergasilus sieboldi*, *Ergasilus briani*, *Argulus foliaceus* and *Lamproglena pulchella*; 5 parasite species in grass carp (*Ctenopharyngodon idella*): *Ichthyophthirius multifiliis*, *Trichodina* sp., *Dactylogyrus lamellatus*, *Tylodelphys clavata* (larvae) and *Sinergasilus major*; 3 parasite species in bighead carp (*Aristichthys nobilis*): *Ichthyophthirius multifiliis*, *Dactylogyrus aristichthys* and *Sinergasilus polycolpus*; 1 parasite species in silver carp (*Hypophthalmichthys molitrix*) - *Sinergasilus polycolpus*.

Based on the results obtained from all investigated cyprinid aquaculture facilities, the highest prevalence (35,526 %) and intensity (167,148) of infestation is determined with *Sinergasilus major* in *Ctenopharyngodon idella*, in autumn.

During investigations for the presence of mycoses, we determined two strains (strain 111 and strain 222) of fungus *Saprolegnia parasitica* in *Cyprinus carpio* from four cyprinid aquacultural facilities of Macedonia, with average percent of infestation 12,65 %, which is first determined and published finding in Republic of Macedonia.

Key words: parasite, mycoses, cyprinid aquaculture facilities, *Cyprinus carpio*, *Ctenopharyngodon idella*, *Aristichthys nobilis*, *Hypophthalmichthys molitrix*.